

Όλος ο κόσμος...μια Ελλάδα

Σζιβάρβάνυορσζάγ
Μιλιοσζ Νικολεττ ροβατα

SMUK

Őszintén, engem mindig lenyűgöz, ha azt látom, hogy olyan valaki képvisel szívvel-lélekkel egy nemzetiségi kultúrát, akit vér szerinti származás nem köt az adott nemzetiséghez. Valljuk be, napjainkban egyre nehezebb dolgunk van hagyományaink őrzése terén, hiszen az asszimiláció olyan ellenség, ami egyre fenyegetőbben üti fel a fejét: ezért is kiemelt fontosságú, hogy hagyományaink, kultúránk, nyelvünk minél szélesebb körben, minél tovább éljen, és, ami talán a legfontosabb, minél autentikusabban maradjon fenn. Felesleges sallangok, oda nem illő, görögnek mondott tánclépések és Erős Pista, azaz minden álgörögség nélkül.

E havi beszélgetőtársam magyar származása ellenére/mellett tevékeny szerepet vállal ebben a küzdelemben, bár, úgy gondolom, ha valaki ennyire magas szinten törekszik képviselni egy kultúrát, mindegy is, milyen nemzetiséghez tartozónak született: Smuk Gáborral beszélgettem.

Rólatok, a „Smuk gyerekekről” köztudott, hogy szinte hangszerral a kezetekben születettek. Hány éves voltál, amikor először volt igazi hangszer a kezekben?

Ez egy nagyon jó kérdés, igazából ez az élmény óvodás koromhoz kötődik. Először valamiért azt találtuk ki, hogy a hegedű mindkettőnknek nagyon jól fekédné az öcsémmel, Tomival, így beiratkoztunk egy zeneiskolába, ahol nagyon kicsi hegedűkön kezdtünk el játszani. Ez az érzékeny hangszer nagyon fejleszti a hallást, és kiváló tanáraink is voltak. Jártam a Tücsök Zenekarba is, és ott jöttem rá arra, hogy igazából a zenekari lét az, ami nekem a legjobban tetszik, az, hogy együtt zenélünk, bár akkoriban még nem sok ilyen csoportos fellépési lehetőségünk volt.

Aztán úgy '96 körül lehetett, amikor karácsony előtt beállított Apukám egy harmonikával. Azt mondta, hogy bár ez karácsonyi ajándék, most előbb kapom meg, mert a Mennyből az angyal-t már harmonikán kell eljátszanom szenteste, így még aznap elkezdtem keresgélni a hangokat. Ekkorra a szüleimmel már számtalanszor fordultunk meg görög és délszláv táncházakban, így azok a dallamok jártak a fejemben, s mivel mind közül a görög tetszett a legjobban, megpróbáltam hallás után lejátszani a dalokat. Ekkor azonban még semmit sem tudtam róluk, se a címüket, se a szövegüket.

Csak úgy, hallás után?

Igen, hallás után, meg volt egy-két görög kazettánk, amelyeket az autóban rongyosra hallgattunk, azokról is próbáltam levenni a számokat, az eredmény azonban akkor még csak kevéssé hasonlított az eredetire. Mondhatnám, tíz hangot hallottam, de csak egyet-kettőt sikerült eltalálni, viszont a családom és a szomszédaink nagyon toleránsak voltak. A tuberleki úgy jött az életünkbe, hogy volt néhány szuper arab kazettánk is a kocsiban, utazáskor mindig a vízes kulacsokon doboltunk rájuk a hátsó ülésen. Akkoriban a Zsarátnok zenekar dobosa

egy nagyon tehetséges arab zenész volt, mindig ámulva néztük és hallgattuk Tomival. Egyszer Apukám gondolt egyet, és megvette az ő éppen eladó tuberlekijét, otthon pedig kitéttük a vekkerórát, majd Tomi 5 percet dobolt, 5 percet pedig én. Végül az ő szívéhez nőtt hozzá jobban a tuberleki. A zeneiskolában ekkor még hegedűn játszottam, harmonikán csak hobbiból.

Mikor vált a harmonika főszereplővé?

Kezdetben otthon zenélgattunk a Tomival, meg a nagymamámnál Bobi kutyának. A dolog akkor fordult komolyabbra, amikor a tévén keresztül megismertük Kollátosz Jorgoszt, és az öccsét, Fotiszt. Velük, valamint az osztálytársnőnkkel, Nemcsók Nórival hoztuk létre a Mytikas zenekart, amely 1997-től 2000-ig működött és körülbelül 100 fellépést ért meg. Körülbelül nyolcadikos koromban kezdtem el a zeneiskolában klasszikus harmonikát tanulni, öt évig jártam Erneyi László tanár úrhoz.

Mit jelent neked a zene?

A zene nekem elsősorban örömszerzést jelent. Én amúgy is egy ilyen beállítottságú ember vagyok, aki folyton keresi annak lehetőségét, hogy örömet szerezhesen másoknak. Persze fontos önkifejezési eszköz is a zene, de az örömszerző funkciója számomra az első. Nem is beszélve a közvetlen sikerélményről, amit magával hoz.

Akkor az a típus vagy, aki jobban szeret adni, mint kapni?

Igen, amikor viccből kitöltöttem egy személyiségtesztet az interneten, azt az eredményt kaptam, hogy Téalapó-típusú ember vagyok. Nekem az a sikeres este, mikor több boldog ember megy haza egy rendezvényről, táncházból, mint amennyi eljött, amellest, hogy elég maximalisták vagyunk, és közben törekszünk a tökéletes zenére, táncra is.

A Mytikasból hogyan fejlődött ki a Mydros?

Όλος ο κόσμος...μια Ελλάδα

A Mytikas megszűnése után nem sokkal alakult meg a Görög Ifjúsági Egyesület, amelynek a nyári táborról szóló hirdetését a görög újságban olvastuk. Tomival felhívtuk a szervezőket, akik nagyon kedvesek voltak. Mondtuk nekik, hogy nagyon szeretünk zenélni, és megkérdeztük, csatlakozhatunk-e. Nagyon sok fantasztikus embert ismertünk akkor meg, és ott született meg az elhatározás, hogy ezt folytatnunk kell!

Először a Nikót (Sztavropulosz Nikolaosz) találtuk meg, egy nemzeti ünnepen a Tavernával játszott mint második buzukis. Nagyon szimpatikus volt nekünk, csodáltuk a játékát, azonnal igent mondott a felkérésünkre. Majd az akkori gitárosunk, Sztefo (Arvanitidisz Sztefanosz) csatlakozott a zenekarhoz, aki magával hozta egyik kollégáját, Ábrahám Janit, aki a basszusgitárosunk lett.

Tinára (Csyef Athina) úgy találtunk rá, hogy éppen abban az iskolában léptünk fel, ahová akkor járt, a tanárai ajánlották őt a figyelmünkbe, hogy itt egy szép görög lány, aki sorra nyeri a népdalversenyeket, és imádja a görög zenét, ismerjük meg! Aztán, amikor a Tinának szünetet kellett tartania pár hétre, helyettes kellett keresnünk, és akkor esett a választásunk Lavira (Virágh Lavínia), aki akkor már sorra nyerte a Sirtos énekversenyeket – gondoltunk egy merészet, és megkérdeztük, volna-e kedve csatlakozni. Ezt követően több tagcsere is volt, Tibit (Fonay Tibor), aki a mostani basszusgitárosunk, 2 éve találtuk meg, és nagyon örülünk neki, hogy a csapatunk tagja lett, emberileg és zeneileg is tökéletesen illik közéink.

tánc lépéseket jól csinálni, míg azokat, akik szándékosan meg szeretnék azokat változtatni, igyekszünk minden erőnkkel meggyőzni arról, hogy az autentikus stílus sokkal nagyobb örömet fog nekik szerezni.

Milyen a nem zenész Smuk Gábor?

A nem zenész Smuk Gábor a Corvinus Egyetemen diplomázott, mint gazdaságinformatikus, és hétköznap egy nemzetközi banknál dolgozik. Szükség van a civil foglalkozásra is, hiszen sajnós a népzeneből, rétegzeneből Magyarországon nem lehet megélni. Sokan azt gondolják, a tiszteletdíj „talált pénz” a zenészek számára, pedig a zenekari munkának maga a zenélés csak egy kicsi része, mondhatni a jéghegy csúcsa, hiszen rengeteg időt és pénzt követel a két cégünkkel kapcsolatos háttérmunka, a fellépésszervezés, könyvelés, internetes promóció, és természetesen a próbák.

Beszélgetésünk elején viccesen megjegyezted, hogy a kezdeti próbálkozások során tíz hangból mekkora volt a találati arányod, viszont most már, tapasztalataim alapján, szinte bármilyen lejátszól hallás után, azonnal. Elgondolkodtál-e azon, hogy tehetségkutatóban indulj, akár egyedül, akár zenekarban?

Egyedül semmiképpen, hiszen a munka mellett nincs annyi időm a gyakorlásra, mint szeretném, másrészt, nem szeretek egyedül zenélni. A görög zene számomra inkább zenekari mulatság. Amúgy sem túlzottan élvezem a virtuóz, kapkodós szólózenészek előadásait, jobban tetszik az egyszerű, letisz-

„Milyen csodálatos érzés, ha időnként eljutunk egy kinti görög faluünnepre, és simán be tudunk csatlakozni az ott kialakult félkörökbe táncolni, vagy gond nélkül együtt tudunk zenélni a kinti zenészekkel”

Számoljátok, hány fellépésen vagytok túl? Melyikre emlékszel a legszívesebben?

Körülbelül a 780. és a 800. fellépésünk között járunk. A legnagyobb élményem kétség kívül az volt, mikor 2011-ben Gykeria előzenekaraként léphettünk fel. Nagyon motivált bennünket, hogy egy olyan művész előtt játszhatunk, akinek a felvételeiről gyerekkorunk óta sokat tanultunk. Ez az anyagunk jelent meg nemrégiben dvd-n, amelyhez csináltunk karaokesávot is (és ez, ha jól tudom, újdonság a mi kis szakmánkban), így lehet rá otthon énekelni.

Előbb érintettük az autentikusság kérdését. Nagyon sokat dolgoztunk már együtt, és olyan jó látni, hogy ti tudatosan is figyeltek arra, hogy ami a kezeitek közül kikerül, az valóban görög legyen, akár a zene, akár mondjuk a táncok tekintetében, mert ugye tudjuk, táncházakban különösen vad dolgokat is lát az ember...

Ez nagyon érzékeny kérdés, mert a zenészeinkkel, táncosainkkal magas színvonalat akarunk tartani, miközben nem szeretnénk megbántani senkit. Nekünk, magyaroknak nagyon kell vigyázni arra, hogy ugyan élvezhetjük a görög zenét, táncot, mert a görögök szívesen osztják meg azt a világgal, de nem vehetünk el belőle, és nem adhatunk hozzá felesleges, oda nem illő dolgokat, mert a kapott végeredmény már idegen lesz mindentől. A görög zene és tánc (ugyanúgy, mint más népek kincsei) egy lecsiszolt, sok évszázad alatt kialakult hagyomány része, ami nem véletlenül olyan, amilyen: egy tejes nép alakította, csiszolta tökéletessé sok-sok évszázad alatt. Többször jártam Thesszalonikiben egy rendkívül színvonalas táncfesztiválon (HOFETH), ahol mindig elbűvölve nézem a táncokat, hallgatom a zenét, és ha szerencsém van, elcsípek olyan apró trükköket, dallamokat vagy mozdulatokat, amelyek kihozzák az adott dal vagy tánc varázsát, igazi szépségét. Mindig olyan táncosokkal dolgozunk, akik híven képviselik a görög kultúrát. A zenekarunk és a táncoktatóink is egyaránt támogatják azokat, akik lelkesen igyekeznek a

túlt, kiegyensúlyozott, közösen létrehozott zene, táncsal kísérve. Talán furcsának tűnik, de nekem mindig a tánc ház volt az álmom, azt szeretem a legjobban. Nem vágyom sztárságra, arénára, nagy koncertekre. Otthonosabban mozogok ebben a kisebb, barátságosabb közegekben.

Említetted a Thesszaloniki Fesztivált. Szórakozol vagy inkább tanulsz ott?

Talán mindkettő. Imádom viszont azt, hogy rengeteget lehet meríteni belőle, igyekszünk megtanulni minél több olyan számot, amelyek kurióznak számítanak a hazai görögség körében. A táncsoportok ritka, kevésbé elterjedt táncokat is megtanulnak a próbák során, és hihetetlen jó érzés, amikor mi is megtanulunk egy különlegesebb, mondjuk makedón vagy pondoszi számot, és a profi táncosok csillogó szemekkel rohannak be a táncparketre táncolni, hiszen számukra így meglevenedik mindaz, ami eddig legtöbbször csak magnóból szólt, amit egy-egy tánc házban eddig nem tudtak táncolni. Csodálatos ilyenkor azt is látni, ahogy a különböző tánc csoportok tagjai összefonódva, együtt táncolnak. Ez különösen nagy motivációs erő számomra, és a zenekar számára is, így folyamatosan fejlesztjük a repertoárt, hogy ezeket az emberket is ki tudjuk szolgálni.

Nekem mindig óriási elismerés, ha az itthoni görögök eljönnek azokra a rendezvényekre, amelyeken játszunk, tetszik nekik, amit csinálunk, büszkére erre a dologra, és mellette elfogadják, hogy magyarok is vannak a zenekarban. Úgy gondolom, ha már csináljuk, akkor próbáljuk meg úgy csinálni, ahogy azt Görögországban csinálják a legnagyobbak. Nem is beszélve arról, hogy milyen csodálatos érzés, ha időnként eljutunk egy kinti görög faluünnepre, és simán be tudunk csatlakozni az ott kialakult félkörökbe táncolni, vagy gond nélkül együtt tudunk zenélni a kinti zenészekkel. Óriási élmény, amikor valaki zenében, táncban tud egy nyelvet beszélni egy másik néppel!

Köszönöm, hogy beszélgettünk!